

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 435/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou H., spol. s r. o., B., konajúcou prostredníctvom advokáta Mgr. J. H., vedené pod sp. zn. Rvp 7152/2010, Rvp 7153/2010, Rvp 7154/2010, Rvp 7166/2010, Rvp 7167/2010 a sp. zn. Rvp 7168/2010, vo veci namietaného porušenia jej práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16 CoE 56/2010 z 29. júla 2010, sp. zn. 16 CoE 41/2010 z 29. júla 2010, sp. zn. 16 CoE 58/2010 z 29. júla 2010, sp. zn. 16 CoE 47/2010 z 29. júla 2010, sp. zn. 8 CoE 41/2010 z 29. júla 2010 a sp. zn. 8 CoE 106/2010 z 29. júla 2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 7152/2010, Rvp 7153/2010, Rvp 7154/2010, Rvp 7166/2010, Rvp 7167/2010, a sp. zn. Rvp 7168/2010 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 7152/2010.
2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 28. októbra 2010 a 2. novembra 2010 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 16 CoE 56/2010 z 29. júla 2010, sp. zn. 16 CoE 41/2010 z 29. júla 2010, sp. zn. 16 CoE 58/2010 z 29. júla 2010, sp. zn. 16 CoE 47/2010 z 29. júla 2010, sp. zn. 8 CoE 41/2010 z 29. júla 2010 a sp. zn. 8 CoE 106/2010 z 29. júla 2010 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

2. Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá *inter alia* poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmlúv o úvere uzavretých v priebehu septembra 2006 až augusta 2007 poskytla viacerým fyzickým osobám úvery v sume 398,33 €, 331,94 € a 265,55 €, ktoré spolu s ďalšími poplatkami boli dlžníci povinní vrátiť v 12 mesačných splátkach. Keďže dlžníci neuhradili niekoľko po sebe idúcich splátok, dostali sa do omeškania so splácaním úveru, čím sa tento stal okamžite splatným. Sťažovateľka opakovane vyzvala dlžníkov na úhradu úveru. Keďže dlžníci neuhradili dlžné čiastky, sťažovateľka začala rozhodcovské konanie pred rozhodcovským súdom, ktoré skončilo nálezmi rozhodcovského súdu, ktoré majú povahu exekučného titulu.

2.1 Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 7152/2010 bola 23. augusta 2008 spísaná pred súdnym exekútorom zápisnica (návrh) na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor na základe poverenia udeleného Okresným súdom Partizánske (ďalej len „okresný súd“) 9. októbra 2008 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd popri konaní o vstupe vedľajšieho účastníka do konania z vlastného podnetu uznesením sp. zn. 2 Er 2486/2008

z 9. februára 2010 exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 16 CoE 56/2010 z 29. júla 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

2.2 Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 7153/2010 bol 16. marca 2008 podaný návrh na výkon exekúcie. Súdny exekútor na základe poverenia udeleného okresným súdom 7. apríla 2008 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd popri konaní o vstupe vedľajšieho účastníka do konania z vlastného podnetu uznesením sp. zn. 4 Er 2215/2008 zo 14. januára 2010 exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 16 CoE 41/2010 z 29. júla 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

2.3 Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 7154/2010 bol 26. apríla 2008 podaný návrh na výkon exekúcie. Súdny exekútor na základe poverenia udeleného okresným súdom 29. mája 2008 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd popri konaní o vstupe vedľajšieho účastníka do konania z vlastného podnetu uznesením sp. zn. 3 Er 2307/2008 z 8. februára 2010 exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 16 CoE 58/2010 z 29. júla 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

2.4 Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 7166/2010 bola 23. septembra 2008 spísaná pred súdnym exekútorom zápisnica (návrh) na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor na základe poverenia udeleného okresným súdom 6. novembra 2008 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd popri konaní o vstupe vedľajšieho účastníka do konania z vlastného podnetu uznesením sp. zn. 5 Er 2535/2008 z 15. januára 2010 exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 16 CoE 47/2010 z 29. júla 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

2.5 Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 7167/2010 bol 27. apríla 2008 podaný návrh na výkon exekúcie. Súdny exekútor na základe poverenia udeleného okresným súdom

26. mája 2008 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd popri konaní o vstupe vedľajšieho účastníka do konania z vlastného podnetu uznesením sp. zn. 5 Er 2300/2008 z 15. januára 2010 exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 8 CoE 41/2010 z 29. júla 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

2.6 Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 7168/2010 bol 16. marca 2008 podaný návrh na výkon exekúcie. Súdny exekútor na základe poverenia udeleného okresným súdom 7. apríla 2008 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd popri konaní o vstupe vedľajšieho účastníka do konania z vlastného podnetu uznesením sp. zn. 4 Er 2217/2008 z 15. januára 2010 exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 8 CoE 106/2010 z 29. júla 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

3. Podľa názoru sťažovateľky napadnutými uzneseniami krajského súdu a postupom okresného súdu, ktorý im predchádzal, boli porušené jej práva „*vyplývajúce z článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...*“. Sťažovateľka v sťažnostiach podrobne uviedla okolnosti, ktoré znamenajú porušenie jej práva na spravodlivý proces. Za také považuje predovšetkým skutočnosť, že došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania, keď okresný súd z vlastného podnetu, t. j. bez podnetu exekútora, sťažovateľky alebo povinného, začal konanie na zastavenie exekúcie, pričom pred začatím tohto konania nedal možnosť účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k začatiu konania o zastavení exekúcie. Sťažovateľka namietala aj vykonanie dokazovania, ku ktorému došlo bez znalosti vôle účastníkov konania, keďže im nebol daný priestor na vyjadrenie sa k vykonaným dôkazom, resp. možnosť navrhnúť dôkazy nové.

Sťažovateľka na podporu svojich tvrdení interpretovala čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, poukázala na konkrétne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Spoločné prerokovanie vecí

5. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

6. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 7152/2010, Rvp 7153/2010, Rvp 7154/2010, Rvp 7166/2010, Rvp 7167/2010 a sp. zn. Rvp 7168/2010 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode 1. výroku tohto uznesenia.

Namietané porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

7. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

8. Sťažovateľka namietala, že okresným súdom boli porušené jej základné práva a slobody vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to tým spôsobom, že okresný súd z vlastného podnetu popri konaní o vstupe vedľajšieho účastníka do konania začal konanie na zastavenie exekúcie, pričom účastníkom exekučného konania neposkytol priestor vyjadriť sa k začatiu konania o zastavení exekúcie. Takýmto postupom podľa tvrdení sťažovateľky nahradil vôľu jedného z účastníkov exekúcie na jej úkor, čím stratila právnu istotu a legitímne očakávanie užívať svoj majetok nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a následným začatím núteného výkonu práva exekúciou. Sťažovateľka ďalej namietala, že okresný súd ani krajský súd nezdôvodnili, z akých dôvodov a v danom okamžiku (či pre zmenu zákonných alebo iných podmienok na výkon exekúcie alebo porušenie povinností exekútorom) začal okresný súd konanie o zastavení exekúcie, pričom neidentifikovali ochraňovaný verejný záujem, ktorý by bol nadradený verejnému záujmu zachovania rovnosti práv účastníkov exekučného konania. K porušeniu označeného práva došlo podľa sťažovateľky aj tým, že okresný súd a krajský súd v priebehu konania na zastavenie exekúcie vykonali dokazovanie z vlastného podnetu a bez znalosti vôle účastníkov konania, pričom súdy týmto nedali priestor na vyjadrenie sa k vykonaným dôkazom ani možnosť navrhnúť nové dôkazy.

9. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažností skúmal, či ochranu sťažovateľkou namietanému porušeniu práva neposkytujú všeobecné súdy na základe opravných prostriedkov, ktoré je potrebné považovať za účinné právne prostriedky nápravy. Z obsahu sťažností a k nim pripojených príloh vyplýva, že v uvedených prípadoch sťažovateľka pred podaním sťažností ústavnému súdu nevyčerpala všetky právne prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu jej základných práv a slobôd v systéme všeobecných súdov účinne poskytuje, keďže nepodala dovolanie proti napadnutým uzneseniam krajského súdu, a to napriek tomu, že sťažovateľkou v sťažnostiach uvádzané dôvody predstavujú dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) OSP. Podľa uvedenej právnej normy dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa účastníkovi konania postupom

súdu odňala možnosť konať pred súdom. Ak teda prvostupňové súdy v exekučných veciach podľa tvrdenia sťažovateľky neposkytli účastníkom konania možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom ani im nedali možnosť navrhnúť nové dôkazy, ktoré by zvrátili rozhodnutie exekúciu zastaviť, potom exekučné súdy, a teda aj krajský súd napadnutými uzneseniami odňali sťažovateľke možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP].

10. Vzhľadom na to, že sťažovateľka napriek uvedeným skutočnostiam dovolania v uvedených prípadoch nepodala, ústavný súd vychádzajúc zo svojej subsidiárnej právomoci sťažnosti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na ich prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo 164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“.

Namietané porušenie práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

12. Sťažovateľka vo svojom návrhu žiadala, aby ústavný súd v súvislosti s napadnutými uzneseniami krajského súdu vyslovil porušenie práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a zrušil tieto rozhodnutia. Z obsahu sťažností vyplýva, že ich podstatou je nesúhlas sťažovateľky so zastavením konania v exekučných veciach, čím podľa jej názoru bolo porušené jej právo vlastníť majetok v zmysle dodatkového protokolu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

13. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje za potrebné upriamiť pozornosť na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprocenčné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010).

Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu nie je ani taká príčinná súvislosť medzi napadnutými uzneseniami krajského súdu a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie tohto práva po prijatí sťažností na ďalšie konanie. Preto sú sťažnosti v tomto rozsahu zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a ústavný súd ich z toho dôvodu pri ich predbežnom prerokovaní odmietol.

Navyše, ústavný súd po preskúmaní napadnutých uznesení krajského súdu v spojení s uzneseniami súdov prvého stupňa dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutých uznesení krajského súdu nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že nimi došlo k zásahu do práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Všeobecné súdy svojim postupom aplikovali zákony podľa ich obsahu (v danom prípade predovšetkým

ustanovenia Exekučného poriadku) a rozhodovali v zmysle ustálenej judikatúry formulovanej najvyšším súdom.

14. Na základe uvedeného ústavný súd uzatvára, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi označeným právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu, porušenie ktorého sťažovateľka namieta, a napadnutým uznesením krajského súdu, a preto ústavný súd považuje sťažnosť za zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Vzhľadom na odmietnutie sťažností ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnostiach už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2010